

בעניין:

1. אבו כף, ת"ז
2. אבו כף, ת"ז
3. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר –
ע"ר מס' 580163517

ע"י ב"כ עוה"ד בנימין אחסתרובה (מ"ר 58088) ו/או
דניאל שנהר (מ"ר 41065) ו/או תהילה מאיר (מ"ר 71836)
ו/או נאסר עודה (מ"ר 68398) ו/או נדיה דקה (מ"ר 66713)
ו/או אהרון מיילס קורמן (מ"ר 78484)

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נ ג ד -

שד הפנים

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
רח' מח"ל 7, ירושלים
טל: 02-5419555; פקס: 02-541981/2

המשיב

עתירה מינהלית

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת להורות למשיב לחדול מהתנהלותו הפסולה וליתן לאלתר החלטה סופית בטיעונים בכתב שהגישו לו העותרים עוד ביום 8.4.2018 כנגד הודעה שנשלחה אליהם מטעמו בדבר כוונתו לשלול את מהעותר 2 את מעמדו.

רקע לעתירה ומקור סמכותו של בית המשפט הנכבד לדון בה

1. עניינה של עתירה זו, בהשתתותו של המשיב כשנה, במתן החלטה והכרעה בטיעונים בכתב שהוגשו לו כנגד הודעתו בדבר הכוונה לשלול מהעותר 2 את מעמדו כתושב קבע בישראל, מטעמים של הפרת אמונים. זאת, בהתאם לסעיף 11(א) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל).
2. משכך, והואיל ועסקינן בהחלטה שהסמכות לדון בה מסורה לבית משפט נכבד זה, הרי שבהיעדר החלטה, ובהתאם לסעי' 2 לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים התשי"ס-2000, הסמכות לדון בעניין זה מסורה אף היא לבית המשפט הנכבד.
3. לסיכום יצוין, כי בשל מספר פסקי דין שקיבלה העותרת 3 בבית המשפט העליון בשנה האחרונה, היא סברה בתחילה, כי על אף האמור לעיל, הסמכות לדון בסוגיה נתונה לבית הדין לעררים. משכך, עובר להגשת העתירה, הוגש בעניין אי הכרעת המשיב בטיעונים בכתב, ערר

לבית הדין לעררים בירושלים – ערר (י-ם) 19-1799. ברם, משסבר בית הדין הנכבד כי הסמכות לדון בסוגיה מסורה לבית משפט נכבד זה, מחקו העותרים את הערר, והאגרה הושבה להם, ועל כן הם פונים כיום בעתירה דכאן לבית המשפט הנכבד.

החלק העובדתי

הצדדים

4. העותר 1 הוא תושב קבע בישראל ואביו של העותר 2 (להלן: העותר) שאף הוא תושב קבע, שהערר זכאן עוסק באי מתן החלטה מטעם המשיב בעניינו לאחר שהעותרים הגישו לו טיעונים בכתב לפני קרוב לשנה.
5. העותרת 3 היא עמותה רשומה, אשר שמה לה למטרה לסייע, בין השאר, לתושבי ירושלים המזרחית ובני משפחתם, אשר נפלו קורבן להתעמרות או קיפוח על ידי רשויות המדינה, ובכלל זה להגן על זכויותיהם בפני ערכאות, בין בשמה כעוררת ציבורית ובין כמייצגת אנשים שזכויותיהם נפגעו.
6. המשיב הינו שר הפנים ששלח לעותרים את ההודעה בדבר כוונתו ליתן החלטה בעניינו של העותר.

רקע עובדתי בתמצית אגוז ומיצוי הליכים

7. ביום 15.10.2015 הוגש נגד העותר – ומספר חשודים נוספים – כתב אישום במסגרת ת"פ 26792-10-15. כתב האישום הוגש, בשל יידוי אבנים ביום 13.9.2015 לעבר מכונית בה נהג מר אלכסנדר לבלוביץ ז"ל, שכתוצאה מפגיעת האבן שהושלחה לעבר רכבו, איבד שליטה על הרכב וקיפח את חייו.
8. בנוסף, ולצד ההליך הפלילי שנפתח כנגד העותר בגין האירוע הנ"ל, פתח המשיב בהליכים לשלילת מעמדו של העותר כתושב קבע.
9. ביום 14.9.2017 ניתנה הכרעת הדין בעניינם הפלילי של העותר והנאשמים הנוספים. במסגרתה הוא הורשע בהריגה.
10. כאמור, בעקבות המעשה בו היה העותר מעורב פתח המשיב בהליכים לשלילת מעמדו כתושב קבע.
11. ברם, בעקבות הקביעות בפסק דינו של בית המשפט העליון בבג"ץ 7803/06 אבו ערפה ואח' נ' שר הפנים (להלן: עניין אבו ערפה) – שעסק כידוע אף הוא בשלילת מעמד מתושבי קבע מירושלים המזרחית מטעמים של הפרת אמונים – לפיו השר פעל בחוסר סמכות, נפסלה ההחלטה והוכנס סעיף 11(א) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל). במאמר מוסגר יצוין כבר עתה, כי שאלת חוקתיות התיקון הנ"ל לחוק, תלויה ועומדת כיום בבג"ץ בעקבות הליכים שונים שהגישה העותרת 3 ואחרים כנגד התיקון לחוק הכניסה לישראל.

12. כך או כך, ביום 7.3.2018 אושר התיקון לחוק הכניסה לישראל וביום 18.3.2018 נשלחה הודעה חדשה לעותרים בדבר כוונתו של המשיב לשלול מהעותר את מעמדו החוקי בישראל. עוד יצוין כי הודעה זהה נשלחה לשותפיו של העותר להשלכת האבנים וכאשר רק כנגד אחד מהם ניתנה החלטה סופית לשלילת מעמדו, ועניינו תלוי ועומד כיום בבג"ץ – בג"ץ 396/19 דוויאת ואח' נ' כנסת ישראל ואח'.

העתק מההודעה שנשלחה לעותר לאחר התיקון לחוק הכניסה לישראל, מצ"ב ומסומן ע/1.

13. ביום 8.4.2018 הגישו העותרים טיעונים בכתב למשיב כנגד כוונתו שבנדון.

העתק מהטיעונים בכתב שהגישו העותרים למשיב, מצ"ב ומסומן ע/2.

14. יודגש כי בניגוד להתנהלות המשיב בעניינו של העותר דכאן, ההחלטה בעניין שותפו לדבר עבירה שעניינו תלוי ועומד בבג"ץ כיום, ניתנה עוד ביום 29.4.2018, כלומר: זמן קצר מאוד לאחר הגשת הטיעונים בכתב בעניינו למשיב.

15. דא עקא, שבעניינו של העותר דכאן, ועד למועד כתיבת שורות אלו, קרוב לשנה ממועד מתן ההודעה והגשת הטיעונים בכתב שבנדון, נמנע המשיב ממתן החלטה בעניינו שעודנו תלוי על בלימה. מכאן עתירה זו.

16. הואיל וההליכים בהם פתח המשיב כנגד העותר, הליכים שבמסגרתם הוא שלח לו הודעה שעניינה כוונה לשלול את מעמדו החוקי בארצו עניינם פגיעה קשה בזכויות יסוד, עמדת העותרים ברורה. לא זו בלבד שעל המשיב היה לנהוג באופן תקין ויעיל בעניינו, אלא שהיה עליו לנקוט בזהירות כפולה ומכופלת בהליכים דנן מזו בה הוא נוהג בעניינם של הליכים אחרים. לא ייתכן כי במשך קרוב לשנה תמימה יתמהמה המשיב במתן החלטתו הסופית בעניינו של העותר, וימנע מהכרעה בטיעונים בכתב שהוגשו לו – החלטה שבתיק מקביל כאמור, ניתנה תוך זמן קצר ביותר – כאשר כל אותו זמן, נותר העותר דנן בחוסר ודאות ובאפילה מוחלטת באשר לזכויותיו ומעמדו בעירו ובארצו.

המסגרת המשפטית

17. העותרים יטענו, כי התנהלות המשיב, הנמנע, לכאורה במכוון, ממתן החלטה – אם לשבט אם לחסד – במשך תקופה כה ארוכה ובלתי סבירה, משמעה אחד ויחיד. המשיב פועל בניגוד לחובתו הבסיסית כרשות מינהלית, לטפל בהגיונות בפניות המועברות לטיפולו ומתעמר בעורר.

המשיב פועל בניגוד לחובתו לפעול בהגיונות בסבירות ובמהירות הראויה

18. זאת ועוד. אחד מאדני המשפט המינהלי הוא חובתה של רשות מינהלית להשיב לפניות המועברות אליה בתוך זמן סביר. טיפול יעיל ומהיר בפניות הוא מיסודותיו של מינהל תקין. על המשיבה לטפל בפניות המגיעות אליה בהגיונות, בסבירות ובמהירות ראויה.

הרשות לא הוקמה [...] אלא כדי לתת שירות לציבור. [...] אפשר לומר כי החובה הראשונית של הרשות היא להפעיל את הסמכות כך שהשירות [...] לציבור כולו יינתן במהירות הראויה, ללא טרחה יתירה, ברמה גבוהה ובהוצאות נמוכות, ככל שניתן. זוהי חובת היעילות. חובת היעילות, אף היא, כמו חובת ההגיונות נובעת מן המעמד של הרשות

המינהלית כנאמן הציבור. (י' זמיר, **הסמכות המינהלית** (תשנ"ו) (ב), עמ' 675).

19. על רשות מוסמכת לפעול בסבירות. סבירות משמעה גם עמידה בלוח זמנים סביר (בג"ץ 6300/93 **המכון להכשרת טוענות בית דין נ' השר לענייני דתות**, פ"ד מח(4) 441, 451). וראו גם: בג"ץ 7198/93 **מיטראל בע"מ נ' שר התעשייה והמסחר**, פ"ד מח(2) 844, 853 (1994); בג"ץ 5931/04 **מזורסקי נ' מדינת ישראל – משרד החינוך**, פ"ד נט(3) 769, 782 (2004); ע"א 4809/91 **הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים נ' קהתי**, פ"ד מח(2) 190, 219.

20. חובתו של המשיב לפעול בעניינם של הפונים אליו בזריזות ראויה, מעוגנת גם בסעיף 11 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, הקובע לאמור:

הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו – משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה ולחזור לעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות.

21. יפים לענייננו גם דבריו של שופט בית משפט העליון, כבוד השופט לוי ז"ל, המבטאים בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים את החומרה הרבה שבהתנהלות של סחבת, עיכובים ואי מתן מענה ענייני מצד הרשות:

המשיב אינו רשאי לנהוג בעותרים - כמוהם ככל פונה אחר - באופן בו הוא נוהג; **המשיב אינו רשאי להותיר את עניינם תלוי ועומד בלא מענה ענייני**... המשיב אינו רשאי להתיש את העותרים ללא תוחלת, לגרום להם להוצאות מיותרות ולעכב, אגב כך, את בירורו המהותי של עניינם. ואם נשתכחו מן המשיב טיבן של חובות בהן הוא חב, כי אז מחובתו של בית המשפט לשוב ולשנן באוזניו (בג"ץ 10399/04 **בן אבדקול נ' משרד הפנים**, מינהל האוכלוסין, תק-על 2005(3), 1608, 1609).

22. בעניינינו של העותר דכאן, מפר המשיב ללא צל של ספק את חובתו לפעול בהגינות, סבירות ובמהירות הראויה. זאת כאשר הוא נמנע מהכרעה בענייניו, תוך התעלמות מוחלטת מהטיעונים בכתב שהוגשו לו לפני קרוב לשנה.

התנהלות המשיבה פוגעת בזכות החוקתית לחיים בכבוד

אין לך כמעט זכות שאינה נפגעת שעה שמדובר בגירושו של אדם מביתו של יליד המקום היושב בארץ תקופה ניכרת, עקב שלילת רישיון ישיבת הקבע שבו הוא אוהז: **הזכות לכבוד, הזכות לחירות והזכות לחיי משפחה**. (סעי' 68 לפסק דינו של כבי השופט פוגלמן בעניין אבו ערפה).

23. ברי כי הסחבת בה נוקט המשיב במתן החלטה והכרעה שזכויות חוקתיות רבות תלויות בה, היא התעמרות פסולה שאין לה מקום במסגרת התנהלותה של הרשות המינהלית. אין להשהות את מתן החלטה אלא ממניעים ענייניים בלבד. ברם, לאור העובדה כי בתיק מקביל העוסק בשותפו של העורר לדבר עבירה ניתנה החלטה לפני קרוב לשנה וזמן קצר לאחר הגשת הטיעונים בכתב בעניינו, נחזה לכאורה, כי השהיית ענייניו של העותר, זמן כה ממושך, נובעת

משיקולים זרים. התנהלות זו אין לקבל. על המשיב, שהיה ממילא צריך להכריע בעניינו של העותר, לכאן או לכאן זה מכבר, לקבל החלטה סופית בעניינו לאלתר. זכותו של כל אדם, ומקל וחומר של מי שהמשיב פועל באופן יזום ואקטיבי לפגיעה אנושה בזכויות היסוד שלו – ובכלל זאת העברת תיקון חקיקה חפוז ושליחת הודעה לעותר מספר ימים לאחר אישור התיקון לחוק – לדעת בהקדם האפשרי ובתוך סד זמנים סביר, מה עלה בגורל הטיעונים בכתב שהגיש, ומה יעלה בגורלו.

24. בעניין דכאן, אין לכאורה כל הצדקה להתנהלותו הפסולה של המשיב. המשיב לא ביטל עד כה את מעמדו של העותר, אך מאידך נמנע מלהכריע באופן סופי בעניינו קרוב לשנה תמימה, ועולה החשש כי אחת ממטרותיו בניהול ההליך הממושך כנגד העותר, הינה התעמרות בעותר וזאת במאמצעות הותרת עניינו תלוי על בלימה זמן רב ככל הניתן.

סיכום

25. מן המקובץ עולה כי התנהלות המשיב בעניינם של העותרים, התנהלות המותירה את העותר, קרוב לשנה, בחוסר ודאות ובאפילה מוחלטת באשר לגורל מעמדו בארצו ובאשר לזכויותיו כתושב קבע המשתייך לאוכלוסייה הילידית של ירושלים המזרחית, פסולה מן היסוד. הימנעותו של המשיב מהכרעה בעניינו של העותר, שכאמור מרצה ממילא עונש כבד שהושת עליו במסגרת ההליך הפלילי שהתנהל כנגדו בגין מעשהו, אינה הוגנת ואינה סבירה ופוגעת בו מעבר לנדרש באופן בלתי סביר.

26. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיב להסיר את מחדלו ולהכריע לאלתר בטיעונים בכתב שהוגשו לו בעניינו של העותר, ותהא ההכרעה אשר תהא. כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד, לחייב את המשיב בתשלום שכ"ט עו"ד והוצאות משפט בגין אילוץ העותרים לפנות לערכאות אך ורק על מנת לקבל הכרעה שהייתה צריכה להינתן זה מכבר במסגרת סד זמנים סביר.

ירושלים, 26 מרץ 2019

ד"ר מאיר גור

בנימין אחסתרובה, עו"ד
ב"כ העותרים

(ת.ש. 96465)